

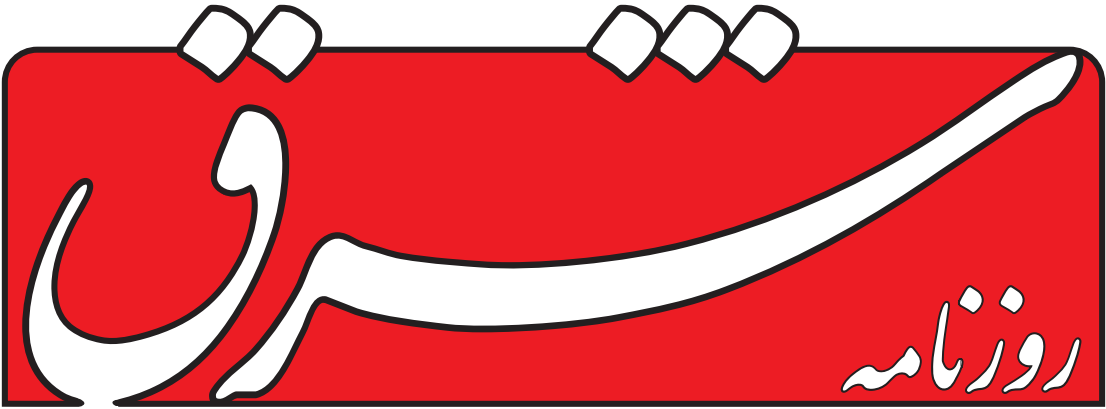
دربیی درگذشت حجت الاسلام شرعی

پیام تسلیت مقام معظم رهبری

پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مقام معظم رهبری، در پیامی، درگذشت عالم مجاهد، مرحوم حجت‌الاسلام‌المسلمین شیخ محمدعلی شرعی را تسلیت گفتند. متن پیام مقام معظم رهبری به این شرح است...

صفحه ۲

چهارشنبه ۱۵ دی ۱۳۹۵ - ۵ ربیع‌الثانی ۱۴۳۸ - ۴ ژانویه ۲۰۱۷

ابراهیم رحیم پور در گفت‌وگو با «شرق»:

آب رفته از جوی راسطل سطل باز می‌گردانیم

گروه سیاست: دولت یازدهم کار خود در حوزه دیپلماسی را با مذاکرات هسته‌ای آغاز کرد و بعد از یک موفقیت فراموش‌نشده، سراغ مسائل منطقه‌ای و تلاش برای حل‌وفصل بحران سوریه رفت. این در حالی است که برخی از تحلیلگران مسائل...

صفحه ۳

سال چهاردهم شماره ۲۷۶۸ - ۲۰ صفحه ۱۰۰۰ تومان

سرمقاله

مباشراً، ارباب و کسر بودجه ۹۶

محمود ختایی

دانشیار بازنشسته اقتصاد دانشگاه علامه

دولت به عنوان وکیل و مباشر مردم، موظف به پرداخت هزینه‌هایی است که به آن محول می‌شود. در عمل، این هزینه‌ها در نهایت از طرف مجلس، یعنی نمایندگان مردم، با عنوان بودجه، تصویب و اجرا و اعمال به مباشر، یعنی دولت ابلاغ می‌شود. بدیهی است که چگونگی تأمین مالی هزینه‌ها نیز بر عهده مردم، یعنی همان ارباب است. متأسفانه این چند جمله بدیهی، عملاً در مراحل پیش‌بینی هزینه‌ها و چگونگی تأمین آن، یعنی تنظیم و تصویب بودجه و به‌ویژه درباره کسری آن مغفول می‌ماند. کسری بودجه، یعنی حالت فرمایش ارباب به مباشر یا به بیان صریح‌تر به نوکر برای پرداخت هزینه‌ها، بدون پرداخت پول کافی است! برای توضیح این فرمایش به ظاهر غیرممکن، بهتر است نگاهی کوتاه به بودجه سال ۹۶ کشور بشود. بودجه کل کشور در سال ۹۶ برابر لایحه بودجه، حدود ۱۱ هزار تریلیون ریال است که شامل کل هزینه‌های دولت به معنای اخص (بودجه عمومی یعنی جاری و عمرانی) و هزینه‌های شرکت‌ها، مؤسسات و بانک‌های دولتی می‌شود. برای مقایسه، این رقم نزدیک به رقم تقدینگی فعلی کشور است. تولید ناخالص داخلی نیز در سال ۱۳۹۵ به قیمت‌های جاری، حدود ۱۴ هزار تریلیون ریال برآورد می‌شود. این مقایسه‌ها نشان می‌دهد مردم انجام بخش بسیار بزرگی از فعالیت‌های مربوط به خود را به دولت سپرده‌اند؛ یعنی ارباب گردش امور خود را عمدتاً به مباشر سپرده و برای گذران روزمره، چشم به دست مباشر دوخته است. اما مباشر معصوم نیست و طبیعی است فقط پس از گذران امور خود، به فکر ارباب خواهد افتاد. بخشی از این موضوع، مشکل ساختاری دیرینه ایران است و بخشی از آن نیز به تولید نفت برمی‌گردد که تصدی آن به دولت سپرده شده است. کوچک‌کردن سهم دولت در اقتصاد ایران، گرچه دشواری‌های زیادی دارد، ولی یک ضرورت برای فعالیت‌هاست. به‌علاوه فراموش نشود در چنین فضایی، در طول زمان مباشر، ارباب می‌شود و ارباب در جایگاه رعیت قرار می‌گیرد که مکافات بزرگی برای مردم و اقتصاد است. بودجه عمومی که مسئولیت مستقیم دولت را در برابر هزینه‌های جاری، عمرانی و تأمین منابع نشان می‌دهد، در سال ۹۶ حدود یک‌سوم رقم فوق و برابر ۳۲٫۲ هزار تریلیون ریال است. این هم نزدیک به ۲۳ درصد تولید ناخالص داخلی است. اگر فقط هزینه‌های جاری در نظر گرفته شود، به ۱۷ درصد می‌رسیم. رقم معمول جهانی حدود ۱۰ درصد است. از این منظر نیز ملاحظه می‌شود، مباشر، اداره کسرتده‌ای از امور داخلی و احتمالاً غیرضروری درآمدهای مالیاتی پیش‌بینی شده است. از همین منظر خاص که فقط پرداخت واجبات مد نظر است، بودجه عمومی سال آینده ۰٫۸ هزار تریلیون در صد بودجه عمومی و ۳۳ درصد درآمدهای نفتی می‌شود. رقم معمول در اقتصادهای غیرنفتی، حداکثر پنج درصد است. بخش بزرگی از کسری بودجه ایران از محل درآمدهای نفتی تأمین می‌شود که فاصله ۳۳ درصد را با پنج درصد بر می‌کند. اما با وجود آن، در عمل معمولاً باز هم ارباب بودجه نمی‌تواند تحقق یابد...

ادامه در صفحه ۴

در پاسخ به اتهامات

دولت به میدان آمد

- سخنگوی دولت: زنجانی هر ادعایی دارد بررسی کنید
- ترکان: ادعای کمک زنجانی به ستاد روحانی دروغ است
- روحانی: مردم باید بدانند اموالشان را چه کسانی به زنجانی دادند

گروه سیاسی: یک روز پس از سخنان رئیس قوه قضائیه درباره پرونده بابک زنجانی و متهم‌شدن دولت به کم‌کاری، دیروز دولتی‌ها به این سخنان واکنش نشان دادند. حسن روحانی به عنوان مقام اول دولت در این باره گفت از ابتدا موضع دولت این بوده است که برای تکمیل پرونده رسیدگی، بابک زنجانی باید در اختیار وزارت اطلاعات قرار می‌گرفت. رئیس‌جمهوری حق مردم دانسته بود که بدانند این حجم عظیم پول چگونه در اختیار یک فرد قرار گرفته و این اموال الان کجاست. سخنگوی دولت هم در مجلس، در واکنش به سخنان رئیس قوه قضائیه که دولت را به کم‌کاری متهم کرده بود، گفت: دولت از ابتدا پیشگام در این اقدام بود و حالا مردم منتظر اقدام قاطع قوه قضائیه برای بازگرداندن این منابع

گزارش‌های صفحات ۲، ۷ را بخوانید

یادداشت

کوبایی که من می‌شناسم

نقد لازمه زندگی اجتماعی و باعث اصلاح امور است. در ایران متأسفانه بعضاً با عاشق و دل‌اخته فرد یا شخصیتی می‌شویم یا اینکه از او متفریم (افراط و تفریط). نقد و برشمردن اشکالات یعنی اینکه در کنار نیمه پر لیوان نیمه‌خالی را نیز ببینیم. آنچه انگیزه‌ای شد نگارنده خاطره بسیار کوتاهی از کوبا نقل کنم، تقدیس‌هایی بود که در رسانه‌های ایران از «رفیق آلوده» نیستند. در این کشور بهره‌بانکی وجود ندارد. نرخ بی‌کاری در کوبا ۷/۱ و نرخ تورم ۵/۱ است ... ۳- در کشور کوبا شکاف طبقاتی مشابه آنچه در ایران است، وجود ندارد. ۴- شما تفکرات سرمایه‌داری دارید و بعید نیست درباره کوبا این نظر را داشته باشید... شما هنوز ماهیت فکری‌تان را به‌طور کامل نگفته‌اید. ۵- در دنیایی که زالوفستان سرمایه‌دار، خون مردم را می‌مکند و به ملت خود و دیگر کشورها ظلم می‌کنند، من عاشق لوله تفنگ و صغیر گلوله کاسترو و چه‌گوارا هستم که این افراد را نابود کنند و ... ۶- شما از نگاه یک غربی به موضوع کوبا نگاه کرده‌اید. اگر نگاهتان را عوض کنید، شاید کوبا را به گونه دیگری ببینید. ۷- شما باید کشور کوبا را با قبل از پیروزی انقلاب کوبا مقایسه کنید، تا ببینید انقلاب کوبا دستاوردهای خوبی هم داشته است. کوباییان در نظام پیشین فقیرتر بودند و ... ابتدا همگی باید تمرین کنیم تا بهتر درک کنیم که

ادامه در صفحه ۱۹

جواد اطاعت
دانشیار علوم سیاسی
دانشگاه شهیدبهشتی

پس از درگذشت فیدل کاسترو، رسانه‌ها و برخی از چهره‌های سیاسی و دانشگاهی در ایران عموماً از این شخصیت اسطوره‌ای کوبا تقدیر و تمجید کردند. برخی روزنامه‌های اصولگرا که همذات‌پنداری بیشتری با رهبر کوبا داشتند، با تئریکی تحت عنوان «خداحافظ رفیق فیدل» با ایشان وداع کردند. البته افراد معدودی هم با یاد و خاطره از این چریک پیر، نقدهای ظریفی ارائه کردند. رئیس‌جمهور دوران اصلاحات ضمن بزرگداشت این رهبر فقید، اعلام کرد که اگر بنا بر انتخاب بین فیدل کاسترو و ماندلا باشد، او ماندلا را انتخاب خواهد کرد و نگارنده به‌واسطه رشته تخصصی‌ام، تدریس دروس توسعه در دانشگاه و مطالعه سرنوشت کشورهای توسعه‌نیافته، درحال توسعه و توسعه‌یافته و به‌ویژه سفری که در سال ۲۰۰۲ میلادی به کشور کوبا داشتم و به‌عنوان یک مشاهده‌گر از نزدیک با این کشور بیشتر آشنا شدم، چند نکته را در نقد کاسترو، حکومت وی و سیاست‌های اقتصادی او که منجر به فقر وحشتناک جمعیت یازده‌ونیم‌میلیونی این کشور در چند دهه شده است، در فضای مجازی منتشر کردم. این مطلب کوتاه با استقبال علاقه‌مندان به این مباحث و با بازخوردهای تقدیرآمیز بسیاری مواجه شد. البته چند نفر از بزرگواران هم نقدهای توأم با احترام که نشان‌دهنده شخصیت والای این دوستان بود، برام ارسال کردند. از آنجا که فرصت پاسخ‌گویی به هرکدام

عبدالحسین موطایی . پژوهشگر

همواره با نام آقای هاشمی طباً در مدار مدیریت کلان در حوزه ورزش و کمیته ملی المپیک و ... برخورد داشته‌ام، اما عنوان «خدمت یا خیانت کشاورزان» در یادداشت ایشان (روزنامه «شرق»، ۱۳ دی ماه جاری) و تحلیل در یک حوزه تخصصی، باعث شگفتی‌ام شد. وجه مشترک کتاب آل‌احمد با واکاوی در یک جامعه و حوزه فنی- اجرایی، مانند کشاورزان نیز جای پرسش دارد. قبل از خواندن یادداشت، به یاد نمایش‌نامه «استنا و قاعده» برتولت برشت افتادم. کشاورزان در هر کشوری، یک جامعه را تشکیل می‌دهند. همواره کاستی‌های بررسی‌شده در یک جامعه را نباید با نقاط ضعف یک شخصیت حقیقی مشابه‌سازی کرد. چرا بسیاری از ما در نقدهای خود در مجادلات سیاسی و حتی فنی به کمتر از کاربرد واژه خیانت تن نمی‌دهیم؟ آیا در فرهنگ لغات ما، واژه اشتباه حذف و «خیانت» به جای آن نهشته است؟ اشارات درست جناب هاشمی طباً، درخصوص هشدار برای تعیین سقف رشد و افزایش تولید محصولات، تا جایی که به منابع بیش از این آسیب نرسد، محل تأکید است. البته این نگرانی‌ها مدت‌هاست به عنوان اصلی‌ترین چالش‌های بخش کشاورزی بیان می‌شود، اما به خاطر داشته باشیم فعالیت‌های اجتناب‌ناپذیر کشاورزی با درک ضرورت در اصلاح راهبرد و شیوه‌ها، بسیار کمتر از توسعه ساخت‌وسازهای بی‌رویه و گردشگری‌های بی‌توجه داخلی و ... به منابع آسیب وارد آورده و می‌آورد. اگر آقای هاشمی طباً و دیگر صاحبان تصمیم و اجرا در گذشته‌ای که هنوز دیر نبود، از دغدغه‌های حال حاضرشان برای توسعه پایدار بهره می‌گرفتند، حتماً به شرایط امروز نمی‌رسیدیم. اشاره مکرر به افق‌های نگران‌کننده در عرصه منابع تولید و بدون ارائه راه‌حل‌های کارآمد، نقش تصمیمی را دارد که گرچه خیرخواهانه است، اما تنها با نگاه سلبی بر انجام‌دادن‌ها تأکید می‌کند. مادامی که ماشین‌آلات تخریب همچنان روزه می‌کشند و برای حراست از بقایای طبیعت شمال کشور هنوز اراده‌ای وجود ندارد، توقف فعالیت‌های بخش کشاورزی، گسترش تخریب در آن سو است. بهتر است به جای گرفتن انگشت اتهام به سمت قشر زحمتکش کشاورزان که مثلاً شصیه مدیران‌شان شده‌اند، پرسش‌های فنی از مدیریت‌های کلیدی در حوزه منابع داشته باشند. مطمئن باشند که واژه خیانت به قاموس کشاورزان راه ندارد. البته اگر هم خیانتی بوده است کشاورزان از خیل شاکیان‌اند نه متهمان.

همکار گرامی جناب آقای حسین توکلی

مصیبت وارده را به جناب‌عالی و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان مبر و اجر آرزو نمودیم. روزنامه شرق

شرق

تحویل روزنامه در منزل
یا محل کار شما بدون هزینه ارسال

۸۸۲۰۹۵۹۳
۸۸۱۹۸۹۶۴

برای درج تبلیغات خود در وبسایت روزنامه شرق با ما تماس بگیرید

دومین روزنامه پربازدید
ایران در فضای مجازی

۸۸۱۹۳۹۷۹-۸۸۱۹۲۸۷۷

sharghdaily.ir

